

گزارش سفر تیم توانمندسازی و مهارت‌افزایی کوثر «تواؤن» به استان‌های گلستان و مازندران

مقدمه؛

طرح توانمندسازی و مهارت‌افزایی کوثر (توآئن) با هدف پیشرفت اقتصادی خانواده معزز شهدا، جانبازان و جامعه ایثارگری و مبتنی بر اشتغال و درآمد پایدار است. در این طرح از طریق آموزش‌های تخصصی و تسهیلگری به دنبال توانمندسازی و مهارت‌افزایی و با تکمیل زنجیره ارزش، برندسازی و توسعه بازار، به دنبال ایجاد، توسعه و پایدارسازی کسب‌وکارهای خرد در سطح جامعه هدف خواهد بود. همچنین علاوه بر آن با اجرا و سرمایه‌گذاری در طرح‌های کسب‌وکاری کلان (پروژه‌های بزرگ) و با مشارکت و سهامداری خانواده شهدا سبب ایجاد درآمد پایدار و ارزش آفرینی اجتماعی برای جامعه ایثارگران در مناطق هدف می‌گردد.

از گام‌های اجرایی این طرح، تشکیل شورای سیاست‌گذاری استان برای شناسایی ظرفیت‌ها و فرصت‌های سرمایه‌گذاری کسب‌وکارهای خرد و کسب‌وکارهای کلان، احصا سند شناخت استان و اولویت‌بندی مناطق هدف است. همچنین با توجه به اینکه راهبرد اصلی طرح توانمندسازی در حوزه کسب‌وکار خرد، بر مبنای آموزش و تسهیلگری برای جامعه هدف می‌باشد؛ لذا بایستی، هماهنگی لازم با دستگاه‌های اجرایی مرتبط برای جذب و معرفی تسهیلگران، مربیان، راهبران پیشران و کارآفرینان (متقاضیان از جامعه هدف) و ایده‌های کسب‌وکار در قالب برگزاری فراخوان و همایش استانی انجام گردد.

استان‌های گلستان و مازندران از استان‌های مهم و شهیدپرور کشور هستند که با وجود ظرفیت‌های بالقوه منابع طبیعی، کشاورزی و صنایع تبدیلی، دسترسی به بنادر و پایانه‌های صادراتی، متأسفانه طبق گزارش‌های موجود دارای قریب به ۱۰ هزار نفر بیکار در بین خانواده‌های معزز شهدا و ایثارگر می‌باشند. با توجه به سطح اهمیت اشتغال‌زایی و ایجاد درآمد پایدار برای گروه مدنظر، تیم توانمندسازی و مهارت‌افزایی کوثر سفری را به استان‌های مذکور داشته است. طی این سفر با برگزاری جلسات استانی و شهرستانی و بازدیدهای میدانی متعدد در مناطق مختلفی از استان گلستان (شهرستان‌های گرگان، علی‌آباد، مینودشت، آزادشهر، سیمین‌شهر، دلد، گنبدکاووس) و استان مازندران (شهرستان‌های جویبار، بهشهر، میاندرود) انجام گردید که گزارشی از آن به شرح ذیل ارائه می‌گردد.

روز اول (یکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۵)

(۱) جلسه با مدیرکل بنیاد شهید و امور ایثارگران استان گلستان و دیدار و گفتگو با مدیران و معاونین
این جلسه با معرفی مدیران و مسئولین بنیاد شهید استان به جهت برنامه‌ریزی و پیگیری‌های آینده آغاز گردید.
در این جلسه رییس دفتر نماینده استان گلستان در مجلس شورای اسلامی نیز حضور داشت که مقرر گردید
همکاری لازم برای معرفی و حمایت از ایجاد کسب‌وکارهای کلان در استان را داشته باشند.

۲) حضور در استانداری و برگزاری نخستین جلسه شورای سیاست‌گذاری استان گلستان با حضور معاونت امور اقتصادی استانداری، مدیرکل و معاونین بنیاد شهید، مدیران جهاد کشاورزی، نظام مهندسی، اداره کار و صندوق اشتغال این استان

* طرح توان با هدف توانمندسازی و توسعه اقتصادی استان گلستان، توسط آقای مهندس ترابی ارائه گردید.

* به گفته مسئولین، در استان گلستان بیش از ۷۲ نوع محصول مختلف تولید می‌گردد اما متأسفانه این استان چهارمین استان فقیر کشور است و به دنبال آن هستند تا در پایان دوره مسولیت ایشان ارتقا رتبه صورت گیرد.

* نیازها و ظرفیت‌های استان شامل انرژی خورشیدی، دامپروری، کشاورزی، صنایع تبدیلی و پرورش طیور مورد تأکید معاونت اقتصادی استانداری قرار گرفت.

* در این جلسه بر اهمیت جذب سرمایه‌گذاری، تسهیل مجوزها، حمایت از ایثارگران و زنان سرپرست خانوار تأکید گردید.

* تشکیل کارگروه سیاست‌گذاری استان با حضور نمایندگان تام‌الاختیار دستگاه‌ها و تسهیل‌گران مورد تصویب قرار گرفت.

* معاون استاندار پیشنهاد راه‌اندازی حداقل یک کسب و کار کلان در حوزه‌های مختلف مانند شهرک گلخانه‌ای، زنجیره تولید گوشت قرمز و غیره را ارائه دادند، البته ایشان به تجربه ناموفق مدل‌های سهامداری تعاونی در استان اشاره کردند.

* بر آموزش هدفمند، اعتمادسازی و رفع مشکلات زیرساختی جهت اجرای موفق طرح تأکید شد.

۳) بازدید از گلخانه‌ی فلفل؛ روستای قره‌تپه سیمین‌شهر استان گلستان با مدیریت جناب آقای مهندس خواجه

این مجموعه ۲ هکتاری با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی احداث شده و به صورت کشت مدرن هیدروپونیک به منظور تولید و کشت صیفی‌جات احداث گردیده است. ظرفیت تولید این گلخانه به صورت سالانه ۱۱۰ تن در هکتار است که عمده آن به بازار روسیه صادر می‌گردد.

سیستم کنترل اقلیم و تغذیه گلخانه به صورت اتوماتیک بوده که بازدهی و کیفیت را به حداکثر رسانده است. با توجه به تغییرات اقلیمی و کاهش بارندگی در منطقه، یکی از موارد مهم نوآوری در این گلخانه برای تامین و مدیریت منابع آب، طراحی سیستم جمع‌آوری آب باران سقف مساحت ۲ هکتاری گلخانه است که پس از جمع‌آوری به درون استخر ذخیره آب هدایت می‌گردد.

۴) بازدید از مزرعه گردشگری کشاورزی سبزینه؛ آزادشهر استان گلستان با مدیریت جناب آقای مهندس میرعرب

این مزرعه ۱۰ هکتاری به صورت کشاورزی تلفیقی IFS از گیاهان دارویی، باغات و آگروتوریسم است. عمده تولیدات کشاورزی این مزرعه شامل محصول میوه هسته داران مانند هلو، شلیل و گیاهان دارویی (اسطوخودوس، مریم‌گلی، سیاه‌دانه، سرخارگل، نعنای فلفلی) و میوه خشک می‌باشد.

نقش محوری مهندس میرعرب:

• مشاوره و راه‌اندازی کشت قراردادی برای متقاضیان

• برگزاری دوره‌های آموزش‌های فنی و حرفه‌ای فشرده (۵ روزه) با پشتیبانی مستمر

• مشاوره فنی به ۴۰۰ نفر برای ایجاد صنایع تبدیلی و تکمیلی (خشک‌کن میوه، صیفی و گیاهان دارویی)

ابتکارات برجسته:

• برگزاری اولین جشنواره اسطوخودوس ایران

• شناسنامه‌دار کردن گیاهان و تلاش برای مکانیزه کردن برداشت (فعلاً به صورت دستی)

• ایجاد فضای اینستاگرامی پربازدید با تمرکز بر زیبایی‌های مزرعه

• طراحی و ساخت دستگاه خشک‌کن ساده (هیتر جت و قفسه آهنی) در کنار مزرعه با حداقل قیمت (۴۰ میلیون

تومان) جهت خشک‌کردن سبزی یا گیاهان دارویی بعد از برداشت به جهت آسیب کمتر در حین جابه‌جایی و حفظ عطر محصول.

(۵) بازدید از مجتمع میوه صنایع تبدیلی؛ شهر دلدن استان گلستان با مدیریت جناب آقای دکتر قربانی

این مجموعه ترکیبی از باغداری و صنایع تبدیلی است.

انگیزه‌ای برای توسعه فعالیت‌های تبدیلی از جایی شروع شد که در یک دوره از کاشت به‌دلیل اجتناب در استفاده از سموم شیمیایی باهدف تولید محصول صادراتی و سالم، کیفیت توت‌فرنگی برداشت شده کاهش یافت و از آنجا که امکان رقابت با محصولات با ظاهر بهتر با استفاده از سموم را نداشت، ایده آقای قربانی خشک‌کردن محصول و فروش بصورت میوه خشک بود. این عمل نه اینکه در ابتدا کاملاً موفقیت‌آمیز بوده، بلکه جرقه‌ای در ذهن ایشان بود که به جهت توسعه و ایجاد ساز و کاری جهت صنایع تبدیلی بتوانند تا مسیری جدید آغاز نمایند. از آن مقطع با خرید تعدادی دستگاه خشک‌کن با ظرفیت‌های مختلف و احداث سردخانه، فعالیت صنایع تبدیلی و تکمیلی را توسعه داده‌اند.

زیرساخت‌های استراتژیک در این مزرعه:

- * احداث سردخانه با ظرفیت فعلی ۳۰ درصد برای آماده‌سازی محصولات پیش از خشک‌کردن و سورتینگ و بسته‌بندی برای آماده‌سازی فروش محصول به صورت تازه خوری
- * فضای خالی گاوداری (سابق) پتانسیل تبدیل به کارگاه آموزشی / صنعتی برای ۳۰-۴۰ نفر

روز دوم (دوشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۶)

(۱) برگزاری نخستین کارگروه شورای سیاست‌گذاری استان گلستان

طرح توانمندسازی کوثر در یک برنامه ۳ تا ۵ ساله با محور آموزش، تسهیلگری و تأمین ابزار لازم برای راه‌اندازی کسب‌وکارهای کوچک معرفی شد.

افراد متخصص و باتجربه از نهادهای مرتبط برای آموزش و اجرای پروژه‌های منطقه‌ای جذب خواهند شد.

مباحث مربوط به زنجیره تأمین، برندینگ اختصاصی (Private label) و بررسی صنایع مانند سیب‌زمینی و چغندر به جلسات آتی موکول گردید.

نمایندگان سازمان جهاد کشاورزی، استانداری و نظام مهندسی کشاورزی همکاری کامل خود را اعلام و معرفی ظرفیت‌ها و همکاری در خصوص صدور مجوزهای لازم را بیان داشتند.

پیشنهاد تشکیل کارگروه با حضور نمایندگان دستگاه‌های اجرایی برای طراحی مدل اجرایی و الگوی فعالیت مطرح شد.

مصوبات جلسه شامل معرفی نمایندگان، برگزاری نشست‌های دوره‌ای، ارائه پیشنهادات رشته فعالیت‌ها، حداکثر یک الی سه فعالیت، دریافت اطلاعات جامعه هدف و شروع کار در دو منطقه مشخص گردید.

۲) بازدید از مزرعه گردشگری میوه‌های استوایی راشین؛ روستای سالی‌علیا گنبدکاوس استان گلستان با مدیریت جناب آقای مهندس کیان‌زاده

در روستای سالی‌علیای گنبدکاوس، مزرعه راشین به مدیریت جناب آقای کیان‌زاده و خانواده (همسر و فرزندان)، تحولی جسورانه را تجربه کرده است. آقای کیان‌زاده در حوزه دامپروری و کاشت صیفی و سبزی فعال بوده‌اند. پس از چالش‌ها و مشکلات متعدد (نوسانات قیمت، آفات و نبود بازار فعال) در کشت سبزیجات و صیفی‌جات (انواع سبزی در کشت خاکی و همچنین گوجه، خیار بصورت گلخانه‌ای) مسیر ابتدایی را ادامه نداده‌اند، اما با مطالعه و بررسی برخی از فعالیت‌های نوآورانه و با ریسک بالایی اقدام به کاشت میوه‌های استوایی و گرمسیری (پاپایا، موز و آناناس) کرده‌اند. این تغییر نه تنها کشاورزی ایشان را نجات داده، بلکه پتانسیل گردشگری را نیز در این مزرعه شکوفا کرده است.

❖ فروش مستقیم محصولات استوایی و گرمسیری و محلی در غرفه‌های کوچک
❖ دعوت از روستاییان و اجاره غرفه برای فروش محصولاتشان در این مزرعه

۳) حضور در سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مازندران و برگزاری نخستین جلسه با رییس این سازمان جناب آقای دکتر لاریمی

ظرفیت‌های موجود در این استان از لحاظ واحدهای تولیدی ۱۰۲۴۰ واحد است که هفتاد درصد این واحدها غیرفعال بوده‌اند و باقی واحدهای مذکور هم با نیمی از توان مشغول فعالیت هستند. ۳۹۰۰ واحد آبی‌پروری و ۶۰۰۰ واحد گلخانه‌ای در این استان وجود دارد که ۴۰۰۰ واحد آن نیز مساحتی کمتر از ۳۰۰ متر دارد. استان مازندران همچنین دارای ۱۸۵۰ واحد مرغ گوشتی و ۲۰۹ واحد مرغ مادر و ۲۱ کشتارگاه فعال است. باید متذکر گردید که کمبود منابع مالی استان و همچنین بالا رفتن قیمت گوشت قرمز، باعث حذف این محصول از سفره مردم شده و به این ترتیب دام‌پروری این استان روبه نابودی است.

روز سوم [سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۰۷]

(۱) بازدید از گلخانه‌ی لیموترش و شلیل زودرس؛ روستای دونچال شهر جویبار استان مازندران با مدیریت سرکارخانم مهندس

اکبری و آقای هاشمیان

لیمو و شلیل زودرس در جویبار تحت مدیریت سرکار خانم مهندس اکبری و همسرشان (با ۱۵ سال تجربه نهال‌کاری) احداث شده است. این واحد پیشرفته در روستای دونچال مازندران، حاصل ترکیب علم آکادمیک و تجربه عملی است. ایشان با فروش بخشی از اموال منقول و غیر منقول خود و دریافت تسهیلات از بانک کشاورزی، تغییر کاربری زمین، ارقام نادر لیموترش و شلیل زودرس را (که پیشینه‌ای ۱۰۰ ساله در ایالات متحده آمریکا دارند) از طریق نهال‌های مرکز علوم تحقیقات کرج یا نهال‌های وارداتی و تکثیر اختصاصی (از طریق کشت بافت) توسعه داده‌اند.

فرای از توانایی این تیم دو نفره در تکثیر ارقام خاص ایشان با احداث گلخانه‌ای مدرن:

❖ سیستم جمع‌آوری آب باران و شب‌نم در استخر ۸ میلیون لیتری را بهره‌برداری نموده‌اند که در هر بارش قریب به ۱۵ متر مکعب آب باران و در هر شبانه روز تقریباً ۱۲۰۰ لیتر آب باران را برای مصارف مزرعه ذخیره کرده‌اند.

❖ فیلتراسیون و تعدیل دمای آب پیش از آبیاری در فصول سرد برای ممانعت از تنش‌های دمایی به پایه‌ها.

❖ استفاده از بویلرهای گرمایشی برای انتقال حرارت به لوله‌های زیرخاک و جلوگیری از سردی ریشه.

❖ گلخانه با سازه مدرن و نیمه اتوماتیک.

❖ این مزرعه در زمینی با شوری ۲۰ هزار دسی‌زیمنس و شوری آب تا ۷ هزار دسی‌زیمنس احداث شده است؛ یعنی در اراضی شور و با آب شور در حالت تولید لیمو و شلیل می‌باشند.

❖ محصول نوبرانه این مزرعه را ۴۰-۵۰ روز زودتر از رقبا به بازار می‌رساند و تمایز خاصی را ایجاد می‌کند. چشم‌انداز آنها توسعه مدل، آموزش و گسترش زیرساخت‌ها برای تکثیر این موفقیت است.

۲) بازدید از مجموعه پرورش دام شیری؛ روستای دونچال شهر جویبار استان مازندران با مدیریت سرکارخانم مهندس

افتخاری

در این مجموعه تمرکز اصلی بر پرورش گاوهای نژاد سمینتال (با قابلیت تولید شیر باکیفیت و پرواربندی گوساله‌های نر برای گوشت) می‌باشد.

شیر تولیدی به‌صورت فرآورده‌های لبنی تبدیل و مستقیماً در فروشگاه اختصاصی بابل‌سر به فروش می‌رسد. ایجاد شبکه تولید و عرضه محصول، وابستگی به واسطه‌ها را حذف و سودآوری را افزایش داده است.

۳) بازدید از شرکت تعاونی پرورش ماهیان خاویاری قره‌برون؛ روستای گلدشت شهرستان جویبار استان مازندران با مدیریت

جناب آقای دکتر اسلامی

این مجموعه‌ی پیشرو در جویبار، با مدیریت چالش‌های زیست‌محیطی پیچیده (عقب‌نشینی خط ساحلی، نوسانات برق، اختلال در کنترل دمای آب) به پرورش انواع خاویار ماهیان می‌پردازد.

*پایش ۲۴ ساعته سلامت ماهی‌ها و شرایط آب

*ایجاد زنجیره کامل ارزش: از اصلاح نژاد تا فروش گوشت ممتاز و خاویار مرغوب

*توسعه زیرساخت‌های بسته‌بندی تخصصی برای حفظ کیفیت محصول

*آموزش نیروهای متخصص با اعطای مدرک فنی و حرفه‌ای

*پشتیبانی از احداث فارم‌های جدید توسط کارآموزان

*برنامه‌های توسعه ظرفیت داخلی (سالن‌های جدید، فناوری‌های پایدار)

*قره‌برون، الگویی از پایداری در پرورش خاویار با ترکیب دانش، مقاومت و مسئولیت اجتماعی است.

۴) بازدید از دامداری گوسفند بهدیس پروتیین نصر؛ روستای حسین‌آباد شهر بهشهر استان مازندران با مدیریت جناب آقای مهندس صداقتی

در روستای حسین‌آباد بهشهر، این مجموعه تحت مدیریت فنی متخصصان، به اصلاح نژاد گوسفند افشار با تمرکز بر چندقلوزایی (نژاد افشار هموزیگوت) و نژاد زل بومی مازندران می‌پردازد.

ستون‌های مدیریت حرفه‌ای:

- * جذب متخصصان تغذیه برتر کشور
- * تولید کنسانتره اختصاصی و انبارسازی اصولی خوراک
- * برنامه‌ریزی دقیق واکسیناسیون و سلامت گله
- * ثبت و پایش عملکرد دام در دوره‌های مختلف پرورش

چالش‌ها و چشم‌انداز:

با وجود مشکلات زیرساختی (نبود بهاربند، اشتباهات اولیه سازه‌ای که در حال اصلاح است)، هدف رسیدن به گله ۱۰,۰۰۰ راسی با پشتیبانی تیم فنی قدرتمند مجموعه تعریف شده است. این دامداری پتانسیل تبدیل به هاب منطقه‌ای را دارد: انتقال دانش اصلاح نژاد، پشتیبانی از ایجاد دامداری‌های جدید، و بهره‌گیری هوشمندانه از مراتع مازندران برای توسعه پایدار دام سبک. در برنامه آتی این مجموعه به واسطه بهره‌مندی از ظرفیت هلدینگ بهدیس برای واردات نهاده از بندر امیرآباد، توسعه برنامه‌های ترویجی و تولید مشارکتی دام می‌باشد.

(۵) بازدید از شهرک گلخانه‌ای حسین‌آباد بهشهر؛ با مسولیت شرکت شهرک‌های کشاورزی استان مازندران

این شهرک استراتژیک با ۲۷ قطعه ۲ هکتاری آماده احداث گلخانه، پیشانی زرین کشاورزی مدرن استان است.

زیرساخت‌های کلیدی:

※ استخر ذخیره آب ۱۷۰,۰۰۰ مترمکعبی (تأمین از سد + آب باران)

※ دسترسی به برق، گاز و جاده اصلی

※ حصارکشی کامل و امنیت محوطه

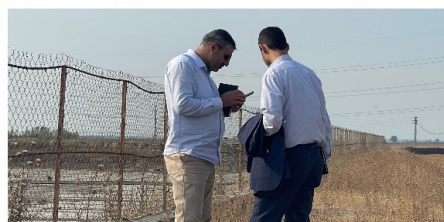
وضعیت کنونی:

تنها یک گلخانه ۲.۵ هکتاری توسط خود شهرک (بانک زمین) در حال احداث است (ستون‌گذاری انجام شده) که هنوز به بهره‌برداری نرسیده است.

پتانسیل‌های طلایی:

※ ظرفیت جذب تعدادی سرمایه‌گذار جدید (متقاضیان دارای مجوز که فعالیت را آغاز نکرده‌اند)

※ موقعیت ایده‌آل برای تولید محصولات صادرات‌محور با دسترسی به حمل‌ونقل سریع.

جمع‌بندی و پیشنهادات؛

با توجه به بازدیدها و جلسات برگزار شده، مشخص گردید: استان‌های گلستان و مازندران دارای مزیت‌هایی در حوزه منابع طبیعی، کشاورزی و صنایع تبدیلی و تکمیلی، دسترسی به کریدور ترانزیت صادراتی آسیای مرکزی CIS، گردشگری اکولوژیک (کشاورزی) می‌باشند. همچنین این دو استان دارای استعدادهای قابل اتکایی از کارآفرینان پیشران و کسب‌وکارهای خرد بوده و این افراد می‌توانند به عنوان تسهیلگران طرح توانمندسازی و مهارت‌افزایی کوثر نقش آفرینی نمایند.

از دیگر ظرفیت‌های این دو استان، وجود شبکه مربیان تخصصی و فنی از گرایش‌های مختلف کشاورزی در نظام مهندسی کشاورزی است که با توجه به جلسات و ارتباط با مسئولین این بخش، مقرر گردید همکاری لازم برای معرفی فعالین و علاقمندان به مربی‌گری و تسهیلگری صورت گیرد. همچنین استان‌های مذکور دارای ظرفیت‌های تولید محصولات زراعی و باغبانی هستند که عمدتاً به صورت خام عرضه می‌گردند؛ که به واسطه نوسانات در عرضه و قیمت موجب ضرر و زیان کشاورزان منطقه گردیده است. این در صورتی است که می‌توان با تامین صنایع تبدیلی و تکمیلی تا حدودی رنج کشاورزان زحمتکش را جبران کرد؛ به طور مثال با احداث مجتمع‌هایی برای تولید و فرآوری میوه خشک، فرنیچ فرایز سیب زمینی (French fries) در استان گلستان می‌تواند در حد زیادی از خام‌فروشی محصول و ضرر و زیان کشاورزان جلوگیری کرد.

پیشنهادهای عملیاتی:

الف) کسب‌وکارهای خرد خانگی

* واحدهای کسب‌وکار که با سرمایه‌گذاری بین ۳۰۰-۵۰۰ میلیون تومان از محل آورده نقدی جامعه ایثارگران، صندوق اشتغال بنیاد شهید و یا با مشارکت بنیاد برکت و بنیاد علوی و یا از سایر منابع بانکی مانند بانک‌های مهر ایران و رسالت انجام گردد.

* توانمندسازی و مهارت‌افزایی در قالب روش مدرسه، مزرعه، کشاورز (F.F.S)^۱ با استفاده از تسهیلگران و مربیان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی (ترجیحاً از جامعه هدف) و فعالین پیشرو در سطح استان.

* ایجاد، توسعه و تکمیل زنجیره کسب‌وکارهای خرد مانند:

۱ یک روش آموزشی مشارکتی و مبتنی بر تجربه است که به کشاورزان کمک می‌کند تا از طریق یادگیری عملی و مشاهده مستقیم، مهارت‌های مدیریت مزرعه خود را بهبود دهند.

* گلخانه‌های کوچک مقیاس تولید میوه‌های استوایی و گرمسیری و سایر میوه‌های خارج از فصل مانند مزرعه گردشگری میوه‌های استوایی راشین با مدیریت آقای مهندس کیان‌زاد.

* تولید و فرآوری گیاهان دارویی در اراضی دیم مانند مدل مزرعه گردشگری سبزینه آقای میرعرب.

* مدل‌های کشاورزی تلفیقی (I.F.S)^۲ زراعت، باغبانی، پرورش دام، ماکیان و شیلات در مقیاس خرد که موجب افزایش تاب‌آوری و بهره‌وری واحدهای خرد می‌گردد.

ب) کسب و کارهای مشارکتی

* واحدهای کسب و کار مشارکتی ۱۰ الی ۱۵ نفره خانواده شهدا و ایثارگران که با سرمایه‌گذاری بین ۴ تا ۶ میلیارد تومان از محل منابع صندوق اشتغال بنیاد شهید و تعاونی سهامداری مشارکتی انجام گردد.

* صنایع تبدیلی و تکمیلی مانند مجتمع میوه خشک آقای قربانی در شهرستان دلند.

* گلخانه‌های متوسط تولید میوه‌های خارج از فصل مانند گلخانه شلیل و لیمو ترش زودرس آقای هاشمیان.

ج) کسب و کارهای کلان

* واحدهای کسب و کار کلان با سرمایه‌گذاری بالاتر از ۶ میلیارد تومان از محل آورده سازمان اقتصادی کوثر، مشارکت اعضای تعاونی از محل عرضه سهام، تسهیلات بانکی و منابع صندوق توسعه ملی و بنیاد شهید می‌باشد.

* ایجاد ۲ تا ۳ کسب و کار کلان (واحد تولیدی بزرگ) با توجه به ظرفیت‌های منطقه همانند برنامه ملی توسعه گلخانه، صنایع تبدیلی و تکمیلی محصولات باغی-زراعی با مدل سهامداری عام یا تعاونی و در صورت امکان در قالب ارتباط زنجیره با کسب و کارهای خرد ایجاد شده.

د) فعال‌سازی کسب و کارهای راکد و غیر فعال

* معرفی و فعال‌سازی کسب و کارهای راکد و غیر فعال حوزه کشاورزی و صنایع تبدیلی استان با همکاری استانداری و معاونت برنامه‌ریزی و امور اقتصادی استان و سازمان جهاد کشاورزی استان.

* از ظرفیت‌های راکد و غیر فعال این دو استان می‌توان به سایت پرورش میگوی گمیشان گلستان، شهرک گلخانه‌ای حسین‌آباد بهشهر مازندران و واحد کشاورزی گل‌چشمه بنیاد مستضعفان در استان گلستان اشاره نمود.

^۲ در کشاورزی تلفیقی با ترکیب کشت محصولات کشاورزی و پرورش دام و ماکیان به طور همزمان باعث افزایش بهره‌وری و کاهش ضایعات و بهبود پایداری منابع می‌شود. در این سیستم، ضایعات هر بخش (کشاورزی یا دامپروری) به عنوان ورودی برای بخش دیگر مورد استفاده قرار می‌گیرد، که منجر به کاهش ضایعات و افزایش بهره‌وری کلی می‌شود.

گام‌های اجرایی کوتاه مدت (بازه دو ماهه آتی)

- * برگزاری دومین جلسه کارگروه شورای برنامه‌ریزی استان با حضور نماینده استانداری، بنیاد شهید و امور ایثارگران، صندوق اشتغال بنیاد شهید و امور ایثارگران، سازمان نظام مهندسی کشاورزی، سازمان جهاد کشاورزی، اداره کل شیلات، اداره کار، رفاه و امور اجتماعی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی استان.
- * شناسایی و معرفی مربیان فنی و تخصصی گرایش‌های مختلف کشاورزی (مرتبط با رشته فعالیت‌های مد نظر) توسط نظام مهندسی کشاورزی استان.
- * اولویت‌بندی و تعیین مناطق هدف حداقل دو شهرستان در هر استان.
- * تعیین چند رشته فعالیت و کسب‌وکارهای خرد و کلان در استان.
- * برنامه‌ریزی لازم در خصوص برگزاری همایش یک روزه و فراخوان جذب مربیان، تسهیلگران و ایده‌های کسب‌وکار.
- * ارائه و بررسی مدل‌های موفق و ناموفق مشارکت جمعی در استان.
- * تهیه و ارائه بانک اطلاعاتی از متقاضیان خانواده شهدا و ایثارگران توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران و بانک اطلاعاتی از کسب‌وکارهای خرد خانگی روستایی توسط استانداری.

